

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ

Комітет з питань гуманітарної та інформаційної політики

01008, м. Київ-8, вул. М. Грушевського, 5, тел.: 255-24-36, факс: 255-39-64

№ 04-14/15-303(56026)

"05" березня 2020 р.

ЛЕЙКУ А.М.

Шановний Анатолію Михайловичу!

За дорученням Першого заступника Голови Верховної Ради України Руслана Стефанчука повідомляємо про завершення розгляду Вашої електронної петиції під назвою «Щодо розроблення і впровадження постійно діючої державної програми інформування населення держави Україна про Офіційне Інтернет-представництво Президента України, Урядовий портал, Офіційний веб-портал Верховної Ради України та сайти органів влади та органів місцевого самоврядування, підприємств, установ, та організацій, а також про сервіс електронних петицій до органів державної влади та органів місцевого самоврядування в загальнодержавних та місцевих засобах масової інформації».

Відповідно до статті 23-¹ Закону України «Про звернення громадян» Вашу петицію було розміщено на Офіційному веб-порталі Верховної Ради України 1 листопада 2019 року, а збір підписів на її підтримку завершився 1 лютого 2020 року. За вказаний період, що є максимально можливим, на підтримку Вашої петиції отримано загалом 7 (сім) підписів. Петиція, адресована парламенту, розглядається у порядку, встановленому статтею 23-¹ зазначеного Закону, за умови збору на її підтримку **не менш як 25000 підписів громадян**. Оскільки Ваша петиція протягом встановленого максимального строку не набрала необхідної кількості голосів, вона надалі розглядалася як звернення громадянина. У зв'язку з цим, з урахуванням предмета відання Комітету повідомляємо наступне.

I. Про конституційні засади забезпечення прав і свобод людини в Україні та право на інформацію як елемент правового статусу людини

Згідно з Конституцією України, положення якої є нормами прямої дії, держава відповідає перед людиною за свою діяльність (стаття 3). Кожній особі гарантується можливість бути самостійним суб'єктом суспільного життя. Держава зобов'язана забезпечити реалізацію і захист прав і свобод людини і громадянина. Конституція визнає права і свободи інших людей вільними від посягань, у тому числі й з боку посадових осіб, інших представників влади. Відповідно до Конституції України (частина друга статті 19) органи державної влади та органи місцевого самоврядування, їх посадові особи

зобов'язані діяти лише на підставі, в межах повноважень та у спосіб, що передбачені Конституцією та законами України.

Здійснення конституційних прав і свобод пов'язане з обов'язками і відповідальністю, тому може підлягати певним формальностям, умовам, обмеженням або санкціям, що встановлені законом і є **необхідними** в демократичному суспільстві.

Серед іншого, **право на інформацію** та на доступ до неї є конституційним правом людини, яке гарантоване статтею 34 Конституції України; йдеться про право на свободу думки і слова, на вільне вираження своїх поглядів і переконань. Відповідно до цієї статті кожен має право вільно збирати, зберігати, використовувати і поширювати інформацію усно, письмово або в інший спосіб – на свій вибір. Здійснення цих прав може бути обмежене законом в інтересах національної безпеки, територіальної цілісності або громадського порядку з метою запобігання заворушенням чи злочинам, для охорони здоров'я населення, для захисту репутації або прав інших людей, для запобігання розголошенню інформації, одержаної конфіденційно, або для підтримання авторитету і неупередженості правосуддя.

Згідно зі статтею 92 Конституції права і свободи людини і громадянина, гарантії цих прав і свобод (у тому числі й право на інформацію, на доступ до інформації та їх гарантії) визначаються виключно законами України.

Конституційне право на інформацію передбачене та регулюється насамперед Законами України «Про звернення громадян», «Про інформацію», «Про доступ до публічної інформації», іншими нормативно-правовими актами. Відповідно до Закону України «Про інформацію» під **інформацією** розуміються будь-які відомості та/або дані, які можуть бути збережені на матеріальних носіях або відображені в електронному вигляді, а **реалізація права на інформацію** не повинна порушувати громадські, політичні, економічні, соціальні, духовні, екологічні та інші права, свободи і законні інтереси інших громадян, права та інтереси юридичних осіб. Зазначеним Законом також закріплено **основні принципи інформаційних відносин**: гарантованість права на інформацію; відкритість, доступність інформації, свобода обміну інформацією; достовірність і повнота інформації; свобода вираження поглядів і переконань; правомірність одержання, використання, поширення, зберігання та захисту інформації; захищеність особи від втручання в її особисте та сімейне життя.

Згідно із Законом «Про інформацію» **право на інформацію** охороняється законом; держава гарантує всім суб'єктам інформаційних відносин рівні права і можливості доступу до інформації. Ніхто не може обмежувати права особи у виборі форм і джерел одержання інформації, за винятком випадків, передбачених законом, а сам суб'єкт інформаційних відносин може вимагати усунення будь-яких порушень його права на інформацію.

Так, на підставі Закону України «Про звернення громадян» громадяни України мають право звернутися до органів державної влади, місцевого самоврядування, об'єднань громадян, підприємств, установ, організацій незалежно від форм власності, засобів масової інформації, посадових осіб відповідно до їх функціональних обов'язків із зауваженнями, скаргами та пропозиціями, що стосуються їх статутної діяльності, заявою або клопотанням

щодо реалізації своїх соціально-економічних, політичних та особистих прав і законних інтересів та скаргою про їх порушення.

Закон України «Про доступ до публічної інформації» визначає порядок здійснення та забезпечення права кожного на доступ до інформації, яка знаходиться у володінні суб'єктів владних повноважень, інших розпорядників публічної інформації, визначених цим Законом, та інформації, що становить суспільний інтерес.

Комплекс передбачених українським законодавством прав і свобод людини відповідає положенням Європейської конвенції про захист прав і основних свобод людини, Міжнародного пакту про економічні, соціальні й культурні права, Міжнародного пакту про громадянські й політичні права, Факультативного протоколу до Міжнародного пакту про громадянські та політичні права, інших міжнародних правових актів, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України.

Зазначені вище принципи, які декларуються безпосередньо в Конституції України, мають чітко окреслену юридичну природу і знаходять конкретне застосування в безпосередній діяльності держави та її органів. Інакше кажучи, кожен з цих органів відповідно до чинного законодавства наділений певними специфічними функціями і діє в межах своєї компетенції, обумовленої виконанням цих функцій. Це стосується, зокрема, й компетенції комітетів Верховної Ради України, яка визначається Конституцією України, законами України, іншими нормативно-правовими актами, які стосуються повноважень (предмета відання) кожного комітету.

II. Про засади та умови розроблення, затвердження і виконання державних цільових програм

Засади розроблення, затвердження та виконання таких програм визначені Законом України «Про державні цільові програми». Відповідно до статті 2 зазначеного Закону метою розроблення державних цільових програм є сприяння реалізації державної політики на пріоритетних напрямках розвитку держави, окремих галузей економіки та адміністративно-територіальних одиниць; забезпечення концентрації фінансових, матеріально-технічних, інших ресурсів, виробничого та науково-технічного потенціалу, а також координації діяльності центральних і місцевих органів виконавчої влади, підприємств, установ та організацій для розв'язання найважливіших проблем.

Державна цільова програма розробляється, серед іншого, за сукупності таких умов:

- існування проблеми, розв'язання якої неможливе засобами територіального чи галузевого управління та потребує державної підтримки, координації діяльності центральних і місцевих органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування;
- необхідності забезпечення міжгалузевих і міжрегіональних зв'язків технологічно пов'язаних галузей та виробництв;
- наявності реальної можливості ресурсного забезпечення виконання програми.

За своєю спрямованістю (стаття 3 зазначеного Закону) державні цільові програми поділяються на:

– економічні, що спрямовані на розв'язання комплексних галузевих і міжгалузевих проблем виробництва, підвищення його ефективності та якісних характеристик, забезпечення ресурсозбереження, створення нових виробництв, розвиток виробничої кооперації;

– наукові, метою яких є забезпечення виконання фундаментальних досліджень у галузі природничих, суспільних і технічних наук;

– науково-технічні, що розробляються для розв'язання найважливіших науково-технічних проблем, створення принципово нових технологій, засобів виробництва, матеріалів, іншої наукоємної та конкурентоспроможної продукції;

– соціальні, що передбачають розв'язання проблем підвищення рівня та якості життя, проблем безробіття, посилення соціального захисту населення, поліпшення умов праці, розвиток охорони здоров'я та освіти;

– національно-культурні, спрямовані на розв'язання проблем національно-культурного розвитку, збереження національно-культурної спадщини, задоволення інтелектуальних та духовних потреб людини;

– екологічні, метою яких є здійснення загальнодержавних природоохоронних заходів, запобігання катастрофам екологічного характеру та ліквідація їх наслідків;

оборонні, що розробляються з метою посилення обороноздатності держави;

правоохоронні, спрямовані на забезпечення правоохоронної діяльності, боротьби із злочинністю та державної безпеки.

Державні цільові програми можуть бути спрямовані на розв'язання інших проблем, у тому числі регіонального розвитку, що мають державне значення.

Для всебічного ознайомлення зі змістом зазначеного Закону, зокрема в частині інформації щодо порядку ініціювання, схвалення концепції, визначення замовника державної цільової програми, тощо, радимо Вам скористатися інформацією, розміщеною на Офіційному веб-порталі Верховної Ради України за посиланням: (<https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/1621-15>).

Водночас, на нашу думку, аналіз чинного законодавства та обставин, яких стосується Ваше звернення, засвідчує: досягнення озвучених Вами цілей не потребує сприяння у формі державної цільової програми і не може служити підставою для її створення.

Вашого листа долучено до матеріалів, які використовуються секретаріатом Комітету при здійсненні аналізу практики застосування законодавчих актів інформаційної сфери.

З повагою

Голова Комітету

Олександр ТКАЧЕНКО